

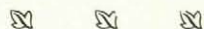
Het boek is aan zijn zevenden druk toe, wordt dus blijkbaar veel gebruikt en verdient dat ook. De auteur vergeve mij dus deze kleine opmerkingen, die ik nog wel met eenige zou kunnen vermeerderen. Maar het zou mij lief zijn wanneer hij in een volgende druk nog eens herinnert aan het Nederlandsche landschap en misschien ook aan Darwin.

T.

Dr. J. M. GEERTS. *Leerboek der Plantkunde*. Tweede deel. Tiende herziene druk. Wolters. Groningen, den Haag, Batavia. f 2.70, geb. f 2.90.

Over dit leerboek hebben wij bij herhaling ons zeer gunstig oordeel uitgesproken. Het is nogal uitgebreid, maar heeft een geruststellende inderdaad deelen in groote en kleine letter. Door deze uitgebreidheid is het ook bij uitstek geschikt voor ieder, die zich op de hoogte wil stellen van den huidige staat van de botanische wetenschap. Ik heb weinig aanmerkingen. Misschien zou het wel goed zijn, om te vertellen dat een groep mangrove-boomen in den Botanischen tuin te Buitenzorg in zoet water toch wel ademhalingwortels maken. De Oostenrijksche den heet tegenwoordig *Pinus nigra* en doet het in de duinen inderdaad prachtig. *Larix europaea* maakt in onze bosschen gaandeweg plaats voor *Larix leptolepis* en ook de Douglas spar verdient een plaats in een boek van dezen omvang. Ook mag de uitgever er voor te vinden zijn, om in een volgende druk een velletje extra ter beschikking te stellen voor een overzichtje van de beoefening van de botanische wetenschap in Nederland en Nederlandsch Indië en voor wat er gebeurt op het gebied van plantenbescherming. Dat mag onze opgroeiende jeugd wel eens weten en nog meer is het van belang voor andere belangstellende lezers (general readers, gens du monde).

T.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

De „Herrezen Vuurvlinder”. In aansluiting met het belangrijk artikel van den heer Polak in deze aflevering is het wel van belang, om te weten, wat de Engelschen bereikt hebben met onze „Herrezen Vuurvlinder”. Reeds in 1909 zijn zij begonnen met *Chrysophanus dispar* uit te zetten in het Wicken Fen, echter niet onze variëteit *batavus*, want die was toen nog niet ontdekt, maar de variëteit *rutilus*, die ondanks zijn naam niet zoo mooi is als *batavus*. Vroeger heb ik in „De Levende Natuur” al eens verteld, dat Dr. Oudemans heeft betoogd, dat onze *batavus* zoo goed als identiek is met het oorspronkelijke type. Die proefnemingen in 1909 geschieden onder leiding van wijlen G. H. Verrall, een groote figuur onder de Engelsche entomologen. Wij danken hem een prachtwerk over de zweefvliegen.

Wicken Fen is een der overschotjes van het groote moerasgebied rondom Ely, dat indertijd door Hollanders is drooggelegd. Het is, ook al met steun van Verrall, aangekocht en bestemd tot entomologisch en ornithologisch reservaat. De plantengroei komt overeen met die van ons Korenburgerveen of ook wel van het westelijk Choorven. Van het Naardermeer verschilt het o.a. doordat er rijkelijk Gagel en Galigaan groeien.

Met *batavus* waren de Engelschen gelukkiger. Men moet dan ook zeggen, dat zij de zaak grondig hebben aangepakt en wel door eventjes drie hektaren van Wicken Fen om te werken en te beplanten met de Groote Waterzuring. Daar hebben ze in Mei 1930 een groot aantal halfwas rupsen op uitgezet, die bijna alle insponnen en uitkwamen. Daarna zijn nog meer waterzuringen geplant en larven uitgezet met het gevolg, dat een bezoeker op 25 Juli '31 er niet minder dan honderd Groote Vuurvlinders zag rondvliegen of honig zuigen op de bloemen en in het najaar zaten de waterzuringbladeren vol eieren. Er is dus kans, dat deze mooiste vlinder van Europa (zooals sommige Engelsche entomologen hem noemen) daar in de klassieke „Fen Country” een goede toekomst te gemoet gaat.

Ook berichten de Engelschen, dat ze weer honderd poppen van de Vuurvlinder naar Holland gezonden hebben voor de herstellingspogingen, die daar in het werk worden gesteld.

Toen men hier begon met de Vuurvlinder uit te zetten in het Naardermeer heb ik dadelijk aanbevolen om het ook te doen in de Boornbergumer Petten, in het Korenburgerveen en in het Choorven, of langs de Rosep, omdat die localiteiten meer met de oorspronkelijke vindplaats overeen komen dan het Naardermeer. Echter gaat het in de eerste plaats toch om een flinken groei van Waterzuring. Zouden wij die ook moeten aanplanten? Ik hoop toch van niet.

Maar hoeveel zuiverder zou de toestand geweest zijn, wanneer we al een behoorlijke Natuurbeschermingswet hadden gehad en de vlinder op zijn eigen terrein hadden kunnen bewaken, juist zooals wij met zooveel succes met onze vogels doen.

De mooiste vlinder van Europa, die nergens ter wereld voorkwam, dan op dat kleine uithoekje in Friesland.
JAC. P. TH.

Musschenstaarten. In aflevering no. 6 van „De Levende Natuur” maakt de heer Thyse melding van een ziekte waar de Londensche musschenstaarten de dupe van zouden zijn; waarop in aflevering no. 9 ook eenige mededeelingen uit ons land (Rotterdam en Winschoten) werden opgenomen. Nu moet men met die staarten oppassen: in een stad als Amsterdam weet ik uit ervaring — helaas ook persoonlijke — dat heel wat musschenstaarten het slachtoffer van het verkeer worden (auto's, motorrijwielen, fietsen). De heer Schipper uit Winschoten doet mededeeling, dat een winkelier uit een der hoofdstraten zooveel musschen zonder staart zag.

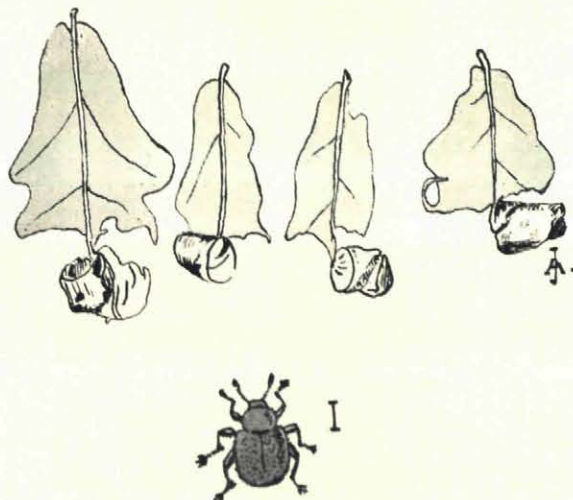
In ieder geval moet men voorzichtig zijn onze staartlooze musschen met de Londensche patienten op één lijn te stellen.

Sloterdijk-A'dam, Jan. '32.

PAUL C. OP DE COUL

Bladwikkelaars. In het laatst van Mei en de eerste weken van Juni kan men aan het eikenblad, vooral dat van laag struikgewas, eigenaardige aanhangsels zien zitten, die bij nadere beschouwing blijken te bestaan uit het voor een groot deel netjes opgerolde eikenblad, waarvan een gedeelte, het bovenste stuk, nog als blad aanwezig is, doch het onderste netjes vervormd tot een klein pakje, een beetje tonvormig.

Dit is het werk van een klein kevertje, dat Oudemans in zijn handboek over Nederlandsche insecten *Attelabus curculionoides* noemt en in Reitters Käferbuch *Attelabus nitens* heet.

Vier pakketjes van de eikelblad wikkelaar.
Attelabus nitens.

De laatste onderscheidt nog enkele ondersoorten naar de kleur der schilden, die meer of minder rood kunnen zijn, maar die, welke ik kon vangen, waren geheel rood en bijna een halve centimeter groot.

Het schijnt, dat de tonnetjes ook voorkomen aan de bladeren van de tamme kastanje, maar ik kon ze daaraan niet ontdekken. Aan de eiken zijn ze echter hier zeer algemeen.

Het tonnetje is de bewaarplaats van het ei, dat zich altijd bevindt aan het topeinde van het blad. Het is nog geen millimeter dik, kogelrond en glasachtig geel, zooiets als barnsteen ongeveer.

Het tonnetje valt met het eikeblad ter aarde, als het tenminste niet eerder afgeworpen wordt. De larve verpopt niet in het rolletje, maar verlaat het na de overwintering en verpopt in den grond.

Einde Mei, als het eikeblad zich eenigszins heeft ontwikkeld, komt het diertje naar boven en begint zijn kunstigen arbeid, tenminste de wijfjes, want deze zijn het alleen, welke de gelegde eitjes op die bewonderenswaardige wijze inpakken. Zij snijden daartoe het eikeblad iets boven het midden van den buitenrand links en rechts in tot op de middennerf, die gespaard wordt en waaraan later het tonnetje hangt.

Nadat het blad eenigszins verdord is, begint het diertje van den top af te rollen daarbij zorgvuldig de zijkanten netjes inpakkende als of zij van een goed winkelbediende les had gehad.

Wat echter niet noodig was!

A. JOMAN

Een Vossenavontuur. Een zeer merkwaardig geval deed zich Vrijdag alhier voor in Heumen.

Een vos was daar op de vlakte verschenen, vermoedelijk uit een hooiberg gevlucht. Een troep kraaien kregen Reintje in de gaten, dadelijk stoven zij op hem af en omfladderden en omsnavelden hem.

De vos in het nauw gedreven wist niet goed meer waarheen en zocht zijn heil in het Maas-Waalkanaal.